

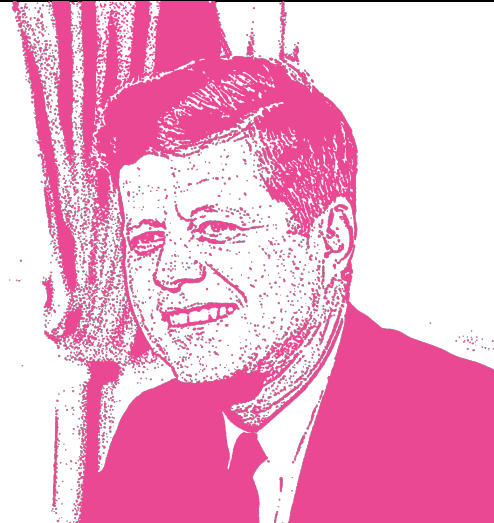

Jorden skinner på Månen og planeter i skumringen

GUIDE TIL STJERNEHIMLEN I DECEMBER (28. nov.-13. dec.)

I samarbejde med **Observatoriet i Brorfelde**
POLITIKEN Infografik

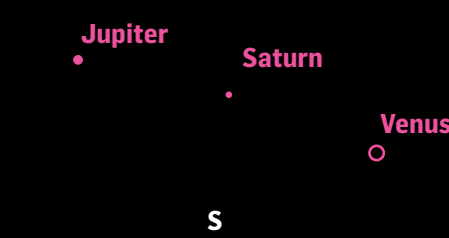
Tekst Sarah Sohl og Martti Holst Kristiansen
Redigeret af Lasse Foghsgaard

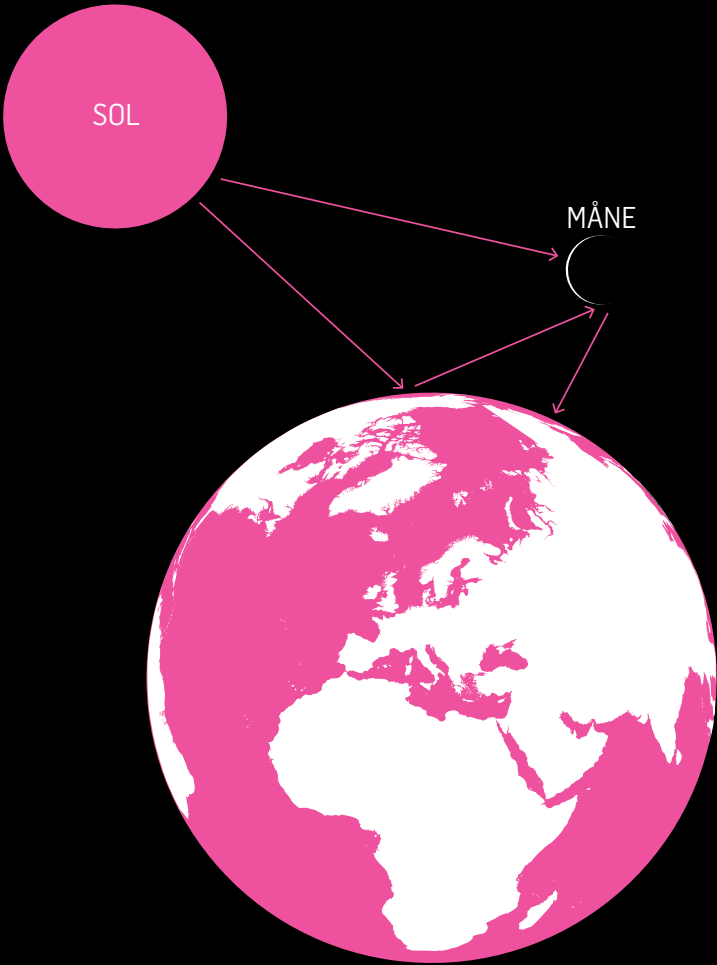
28. november. Når lys tændes
Den amerikanske præsident John F. Kennedy, tændte i 1961 gnisten i Apollo-programmet sammen med daværende Nasa-administrator James E. Webb, og otte år senere satte mennesket fod på Månen for første gang.

I 1963, efter mordet på JFK i november, offentliggjorde Lyndon B. Johnson 28. november, at The Atlantic Missil Range skulle omdøbes til John F. Kennedy Space Center. Raketlys fra hele 17 Apollo-missioner blev antændt fra området, og dertil blev det første rumlaboratorium sendt i kredsløb af rumfærgen 'Columbia' (STS-9) dags dato 1983.

I dag skal endnu flere lys tændes, når mange hjem tænder det første lys i adventskransen. Glædelig første søndag i advent!

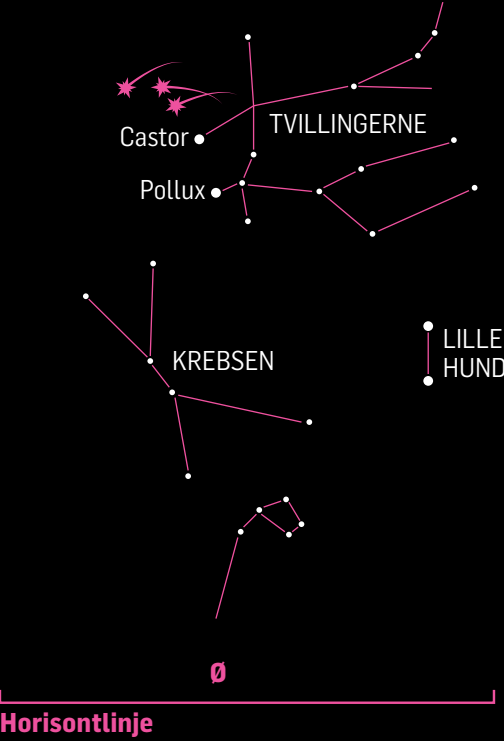

4. december. Planeter i skumringen. Månen er nær
I dag har Månen og Jorden den korteste afstand til hinanden i hele 2021 (356.793 km). På trods af det kan Månen ikke ses, da det også er nymåne i dag. Ved solnedgang kl. 15.45 kan du allerede få øje på Venus i sydlig retning, som i løbet af en halv time får følgeskab af Saturn og Jupiter (10-20 grader over horisonten). I aften kan du med fordel udnytte den mørke himmel til at se lyssvage stjerner og lære nye stjernebilleder at kende. God fornøjelse!

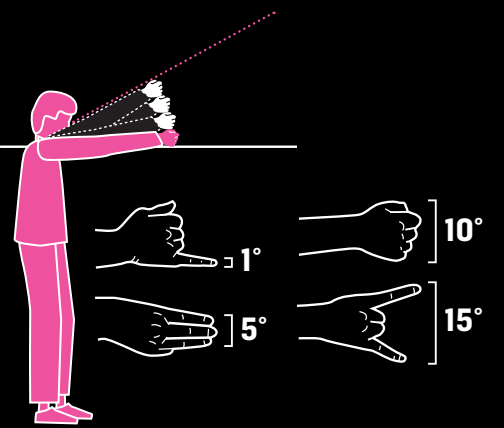

3. december. Se jordskin
Der er måneskin på Jorden og jordskin på Månen. Forvirret? I dagene før og efter nymåne kan du se, at den del af Månen, som ikke er belyst, er badet i et svagt skær. Det er Jorden, der sender sollyset videre, og man taler derfor om jordskin. Brug en håndkikkert eller et teleskop for at se det.

Fænomenet kan observeres før solopgang og efter solnedgang. Hvis du har frit udsyn mod horisonten, kan det bedst opleves 3. december lidt før kl. 8.00, hvor Månen står 5 grader over horisonten i sydøst.

Horisontlinje

9. december. Korte bølger og høj energi
I dag opsendes 'The Imaging X-ray Polarimetry Explorer' (IXPE) fra Kennedy Space Center. IXPE-missionen skal udbrede vores kendskab til nogle af de mest energirige fænomener i Universet. I løbet af de næste par år skal teleskopet bl.a. observere neutronstjerner, pulsarer, sorte huller, kvasarer og aktive galaksekerner.

13.-14. december. Geminiderne – Tæt på Tvillingerne
Årets prægtige meteorsværm Geminiderne står for døren, og i dag topper showet med op til 100 stjerneskud i timen. Klokken 22 kan du finde udspringspunktet 40 grader over den østlige horisont nær stjernen Castor i stjernebilledet Tvillingerne. Geminiderne kan opleves fra 13. november til 22. december, så der er god grund til at udvide ønskejagten i de omkringliggende dage – god jagt!